

SA LETA KEKENU TE PAULA KOARI NA TIE PA TESALONAIKA **Sa Vinabakala**

Sa nati vasileana nomana koasa pinaqaha popoa Masedonia si pa Tesalonaika. Pa rane ninoroi, sa popoa hie si koa pa popoa nomana sapu ta pozae Qurisi. Sa ekelesia vasina si ele podalae nia Paula, sipu ta luarae si asa pa Pilipae pa nana inene tarae vina rua. Ba hinoqa mae sari na ninaqunaqu tadina tie Ziu, sarini pu lopu va hinokaria se Zisu, meke lopu qetu ni saripu lopu na tie Ziu pu visoroihe si edi hiva luli sari na hahanana tadina tie Ziu, ba kamahire si va hinokara meke lulia sa vina tumatumae te Paula. Ke hitua rini se Paula, pude ta luarae pa Tesalonaika meke la pa Berea. Ego pa mudina asa, si la kamo se Paula pa Koriniti. E Timote, sa tie pu tavetavete turania se Paula, si koa hola paki pa Masedonia, meke beto asa si mae koe Paula pa Koriniti. Tozi ni sa sari doduru ginugua koasa ekelesia pa Tesalonaika. Meke beto asa, si kubere la nia Paula sa leta hie koarini, tooso koa si asa pa Koriniti. Sari na ginugua hire si boka ta tiro pa Tinavete Tadina Apositolo 17:1-15.

Sa leta kekenu te Paula hie koari na tie pa Tesalonaika, si pude va ninirai sari na tie pa dia tinoa vaqura na rinaerane koe Karisito, gua. Qetu meke zama leana si asa, sipu avoso ni sa sari na dia rinaerane na tataru. Ke vivinei nia sa koa rini sa nana kineha leana, sipu koa koa

rini si asa. Meke olaņi sa sari na dia ninanasa pu mae guadi koasa ekelesia, koasa guguana sa pinule mae te Karisito saripu gua hire: Sa tie pu va hinokara, be mate si asa sipu lopu ele pule mae se Karisito, si vegua, kote vagia sa sa tinoa hola, sapu kote poni ni Karisito koari na tie pa Nana totošo pule mae Sa? Meke pa totošo sa si kote pule mae se Karisito? Tozi ni Paula si arini, pude di tavetavete pa korapa binule, meke aqa va ńońo nia pa rinańerane sa pinule mae te Karisito.

Sari na Pinaqapaqahana sa Leta

Sa zinama tataru kekenu. Hinia 1:1

Sa qinetuqetu na kineha leana, meke sa tataru te Paula. Hinia 1:2 kamo hinia 3:13

Sovutu va ńińirai Paula sarini pa tinoa koe Karisito. Hinia 4:1-12

Vina tumatumaena sa minae te Karisito. Hinia 4:13 kamo hinia 5:11

Vina tumatumae vina betobeto. Hinia 5:12-22
Zinama tataru vina betobeto. Hinia 5:23-28

Zinama Tuketukele

¹ Gami Paula, e Saelasi, meke Timote, si kubere atu koa gamu na tie koasa ekelesia pa Tesalonaika sapu koa koe Tamasa, sa Tamada, meke sa Bańara Zisu Karisito. Mani koa koa gamu sa tataru variharupi meke sa binule.*

Sa Tinoa Vaqura meke sa Rinańerane tadi pa Tesalonaika

² Doduru totošo si zama leanani gamu gami si gamu doduru koe Tamasa, meke hoke varavara poni gamu gami pa mami vinaravara.

* 1:1 TTA 17:1

³ Pa mami vinaravara pa kenuna sa Tamasa sa Tamada, si lopu hite makudo balabala la i gami sari na mia tinavete pu evaᅇi gamu pa rinanerane, sipu tavetavete nalinali si gamu pa tataru, meke turu va nabu, sina sa mia rinanerane si soto la koasa nada Baᅇara Zisu Karisito.

⁴ Gamu kasa tasimami koe Karisito, ele gilania gami sapu ta tatarue meke ta vizata mia si gamu koe Tamasa.

⁵ Ura lopu pa zinama mo si tozia gami koa gamu sa Inavoso Leana, ba vagia gamu pa niniranira koasa Maqomaqo Hope, meke pa vina hinokara va nabuna tu. Ura gilania mia mo gamu vegugua sa mami kinokoa toতোসা koa gami koa gamu, pa laemia gamu.

⁶ Ke keha luli gami gamu si gami, meke keha lulia tugo gamu sa Baᅇara. Vea be ta nonovalala pa tinasigiti si gamu koari na mia kana, ba vagia gamu sa Inavoso pa qinetuqetu, sapu mae guana koasa Maqomaqo Hope,*

⁷ pude boka keha luli gamu sari kaiqa pule koari doduru pu va hinokara pa popoa Masedonia meke Akaia.

⁸ Ura ele tozi vura nia gamu sa Inavoso tanisa Baᅇara, lopu pa Masedonia meke Akaia mo, ba ta gilana pa doduru vasina, sapu sa mia rinanerane si soto koe Tamasa. Ke lopu kilu vivinei nia gami si asa.

⁹ Ura arini tu tozini gami sapu gua evaᅇia gamu toতোসা va kamo gami gamu si gami, meke sapu ele luara pani gamu sari na mia beku, pude

* 1:6 TTA 17:5-9

nabulu nia sa Tamasa toana meke hinokarana.

¹⁰ Meke aqa nia tu gamu sa Tuna sapu kaqu pule mae gua pa Mañauru, sapu va turu pulea Tamasa pa minate, sapu e Zisu tugo, sapu harupu gita koasa tinañaziri, na vina kilasa sapu korapa mae.

2

Sa Tinavete te Paula pa Tesalonaika

¹ Kasa tasimami, gilania mia mo, sapu sa mami minae koa gamu si lopu gua na hoborona, ba arilaena sapu gua ta evaņa.

² Gilania mia sapu ele ta nonoala si gami, meke ta zama va kaleana koari pa Pilipae, sipu lopu ele kamo atu si gami pa Tesalonaika. Meke totošo koa koa gamu si gami si tolene gua ta naqu tugo si gami. Ba koasa tinokae te Tamasa si koa varane si gami, pude boka tozini gamu sa Inavoso Leana te Tamasa telena.*

³ Ura lopu lulia gami si keke tinarae kokohana, babe na inokoro sea tamigami, babe sapu hiva sekesekei ni gamu gami, totošo tarae nia gami koa gamu sa Inavoso Leana.

⁴ Ba doduru totošo si zama ni gami gua sapu hivani gami Tamasa pude zama ni, sina ronu gami Sa pude tozia sa Inavoso Leana. Lopu podekia gami pude va qetui sari tie, ba pude va qetu ia sa Tamasa, pu podeki sari bulo mami.

⁵ Gilana valeania gamu sapu loke totošo si vahesi gamu gami pa zinama lomolomoso, babe zama sekesekei si gami pude tomea sa pinuhi, ura sa Tamasa sa mami tie va sosode.

* 2:2 TTA 16:19-24, 17:1-9

⁶ Lopu hite hata ia gami si pude tava lavata koa ke tie. Lopu koa gamu, meke lopu koari kaiqa tie pule.

⁷ Na aposito^d si gami sapu ta garunu koe Tamasa, ke boka tepa ia mo gami sa tinokae koa gamu pa mami kinoa. Ba totošo koa koa gamu si gami si nono si gami, kekenono guana tinana pu kopu ni sari na tuna.

⁸ Ura tataru sisigitini gamu gami, ke qetu si gami pude tozini gamu sa Inavoso Leana te Tamasa, meke pude tokani gamu pa doduru ginugua, sina sa mami tataru koa gamu si nomana hola.

⁹ Kasa tasimami, gina lopu muliⁿⁱ nia tugo gamu sapu tavetavete naliⁿⁱ si gami rane na boⁿⁱ. Tavetavete si gami, pude lopu atu tepa tinokae koa gamu, totošo tarae nia gami sa Inavoso Leana koa gamu.

¹⁰ Gamu meke sa Tamasa tugo si na mami tie va sosode, sina gilania gamu sapu na tie madi mami, na to^{no}to, meke loke tinazutu mami koe Tamasa si gami, totošo koa si gami koa gamu pu va hinokara.

¹¹ Ura gilania gamu, gua sapu hoke tavetia ri na tiatamadia koari na tudia, si gunini gamu tugo gami si gamu;

¹² hoke va ninira gamu, na va manoto gamu, meke hoke tozini gamu gami pude lulia sa sirana pa tinoa, sapu garona pude va qetua sa Tamasa pu ruvata gamu, pude somanae pa Nana Butubutu Bina^{na}ra meke sa tinoa tolavaena.

¹³ Meke hie tugo si keke ginuana sa mami zinama leana koe Tamasa doduru totošo. Sipu

avoso vagia gamu sa zinama te Tamasa koa gami, si lopu vagia gamu si asa guana zinama tana tie, ba na zinama te Tamasa. Meke hinokara tugo sapu te Tamasa si asa. Ura sa Tamasa si korapa tavetavete pa korapa bulo mia gamu pu va hinokara.

¹⁴ Kasa tasimami, gua sapu ele ta evaᅇa koari na ekelesia te Tamasa pa Ziudia pu koa keke koe Karisito, si ta evaᅇa tugo koa gamu. Ta ᅇoᅇovala si gamu koari na turaᅇamia soti, gua tugo si pa Ziudia sapu ᅇoᅇovali rina tie Ziu si arini.*

¹⁵ Va matea rini sa Baᅇara Zisu, meke sari na poropita^d, meke ᅇoᅇovala gami tugo rini si gami. Lopu va qetua rini sa Tamasa, meke kanaᅇi rini sari doduru tie.*

¹⁶ Hiva hukata gami tugo rini, pude lopu tarae nia sa Inavoso Leana, sapu boka ta harupu nia rina tie Zenitailo. Gua asa, ke vari tomotomoi sari na dia sinea, ke ta gorei nia rini sa tinaᅇaziri te Tamasa, meke ele ta evaᅇa beto tugo kamahire si asa.

Sa Hiniva te Paula pude Hopiki Pule Ni si Arini

¹⁷ Kasa tasimami, totoᅇo vari paᅇahani gita ri na tie, si podeke sisigitia gami pa mami inokoro nomana, pude atu dogoro gamu. Koa pa seu si gami pa tinimami, ba sari mami binalabala si koa koa gamu.

¹⁸ Ura ele podeke sisigitia gami pude atu, meke arau teleᅇu ba soku totoᅇo si podekia tugo pude pule atu koa gamu, ba hukata gami e Setani.

* **2:14** TTA 17:5 * **2:15** TTA 9:23,29, 13:45,50, 14:2,5,19, 17:5,13, 18:12

¹⁹ Na sa sia sapu ranea gami, meke kote qetu nia gami, meke sa pinia sa si kote vagia gami koasa mami tinavete tarae, ba sapu gamu mo pu va hinokara sapu boka qetu nia gami pa kenuna sa Tamasa pana pule mae se Zisu.

²⁰ Uve, gamu mo sa mami vina lavata, meke sa mami qinetuqetu.

3

¹ Gua asa, ke totošo lopu boka hokara pude aqa nono la si gami si vizatia gami si pude koa mo si gami kara Saelasi pa Atenisi.*

² Ba garunu atu nia mo gami koa gamu se Timote, sa tasida. Na tie tavetavete te Tamasa si asa, pude tavetavete turanae koa gami pa vina enena sa Inavoso Leana te Zisu Karisito. Garunu atu nia gami si asa, pude va n̄nira gamu, meke tokani gamu koari na mia rinañerane,

³ pude loke tie koa gamu si kote hiva lura pana se Karisito, sina koa gua koari na n̄nivañovala hire. Ura gilania mia gamu sapu sari na pinodeke gugua arini, si na hiniva tugo te Tamasa koa gita.

⁴ Sipu korapa koa gami koa gamu, si ele tozi va kenue ni gamu tu gami, sapu kote ta ñoñovala si gita. Meke gilania mia gamu sapu asa tugo si ta evaña koa gita.

⁵ Gua asa, ke totošo lopu boka hokara pude aqa nono la si rau, ke hiva avoso gilania rau sapu be korapa koa va nabu si gamu. Ke garunu atu nia rau koa gamu se Timote, pude va avosi vegua sa mia rinañerane. Ura mala nia rau sapu be ele

* 3:1 TTA 17:15

toketoke gamu e Setani, meke kote ta okipalae hoboro mo sari na mami tinavete koa gamu.

⁶ Ba kamahire si ele pule mae se Timote, meke ele paleke mae nia sa koa gami sa inavosona sa mia rina^{nerane} na tataru. Meke ele tozini gami tugo sa sapu hoke ta balabala si gami koa gamu pa qinetu^{qetu}, meke hiva dogoro sisigiti gami gamu, gua tugo sapu gami ba hiva dogoro sisigiti gamu.*

⁷ Ke kasa tasimami, koasa mia rina^{nerane} mo gamu, si tava ni^{nira} sari na bulomami koari doduru mami tinasuna na ni^{novano}vala.

⁸ Ura kamahire si qetu^{qetu} na tava ni^{nira} sa mami tinoa, koa gua sapu turu va nabu si gamu pa tinoa keke koasa Ba^{na}ra.

⁹ Ke zama leanani gamu gami koasa nada Tamasa kamahire. Zama leana nia gami sa qinetu^{qetu}, sapu tagoa gami pa laemia gamu, sapu koa koari na bulo mami pa vinaravara pa kenuna sa nada Tamasa.

¹⁰ Rane na boⁿⁱ si varavara la koe Tamasa si gami pa doduru bulo mami, pude boka atu dogoro pule gamu gami, pude boka va to^{noti} saripu gua sea koari na mia vina hinokara.

¹¹ Telena sa nada Tamasa sa Tamada, meke sa nada Ba^{na}ra Zisu, si mani turana to^{noto} atuni gami, pude atu dogoro gamu.

¹² Mani tokani gamu sa Ba^{na}ra si gamu, pude mi koa varivari tatarue, meke pude mi tataru ni sari doduru tie. Mani va ni^{nira} gamu sa Tamasa, pude to^{golo} va gigiri hola latu sa mia tataru, pude keke^{no}no gua sa mami tataru koa gamu.

* 3:6 TTA 18:5

13 Mani va niñirai Sa sari na bulomia, pude mi tavamadi, na loke tinazutu mia pa kenuna sa nada Tamasa sa Tamada, pana pule mae se Zisu sa nada Bañara turani sari doduru Nana tie madidi*.

4

Tinoa sapu Qetu nia Tamasa

1 Ego, kasa tasimami, ele tava tumatumae si gamu koa gami koasa guguana sa tinoa sapu qetu nia sa Tamasa. Asa sa tinoa sapu ele lulia gamu. Gua asa, ke tepa zonazona gamu gami kamahire pa korapa pozana sa Bañara Zisu Karisito, pude tavete gua asa doduru toso.

2 Ura gilani gamu sari na vina tumatumae saripu ele ponini gamu gami, pa korapa ginarunu tanisa Bañara Zisu.

3 Meke na hiniva tugo te Tamasa pude mi koa tava madi si gamu, mi koa va seu koari doduru hahanana kaleana tadi na koreo na vineki, maqota, meke na binarabarata, na gua.

4 Mi hopeke tumae kopuni sari hiniva tadi tinimia. Hopeke koa turania sa loamu pa hahanana tonotona.

5 Lopu pa korapa inokoro sea, gua rina tie huporo pu lopu gilania sa Tamasa.

6 Koari na hahanana sea arini, si mani lopu sekesekei nia na va kaleania keke tie sa tasina koe Karisito. Ura sa Bañara si kote va kilasa betoi

* **3:13** Ginuana sari "Nana tie madidi" si ari na tie te Karisito pu ele mate, meke toa turania si Asa pa Mañauru, meke sari na Mateana.

sari doduru tie pa dia sinea gua hire, gua sapu ele tozini gamu gami, meke ele va balauni gamu.

⁷ Ura lopu tioko gita Tamasa si gita pude luli sari na inokoro sea, ba pude koa va madi tu.

⁸ Ke asa sapu va karia sa vina tumatumae hie, si lopu va kari au mo sa si arau, ba sa Tamasa tugo sapu ponini gamu sa Maqomaqo Hope.

⁹ Ego, lopu vivinei nia rau koasa leta hie sa vinari tatarue tamatasi pa ekelesia, sina ele va tumatumaeni gamu tu Tamasa pude koa varivari tatarue si gamu.

¹⁰ Hinokara sapu ele evaᅇia gamu si hie, koari doduru tasimia pa ekelesia, koari doduru vasina pa Masedonia. Ba tepa gamu tugo gami, pude mi vari tatarue nono latu.

¹¹ Mi podeke sisigitia pude koa va bule koari na tie. Mi tavetavete telemia pa limamia soti, mi kopu nia sa mia tinavete, ba lopu sapu tanisa votiki tie, gua sapu ele tozini gamu gami visoroihe.

¹² Pude gua asa si kote ta pamaᅇae si gamu koari pu lopu na tie te Karisito, meke lopu kote hite ehaka nia gamu si keketoᅇa.

Sa Pinule Mae Tanisa Baᅇara

¹³ Kasa tasimami, hiva va gilani gamu gami sa hinokara koa rini pu ele mate, pude mi lopu koa hola pa kinuliusu, kekeᅇoᅇo gua rina tie pu loke dia rinaᅇeraᅇe koe Karisito.

¹⁴ Va hinokaria gita sapu ele mate meke turu pule se Zisu, ke va hinokaria tugo gita sapu kote turana somana pule mae ni Tamasa koe Zisu si arini pu va hinokaria si Asa meke ele mate.

¹⁵ Ura saripu ele zama atu ni gami koa gamu, si mae guadi tu koasa Baṅara. Gita sapu toada koasa rane sapu kote pule mae ia sa Baṅara, si lopu kote tutuvu kekenua si Asa, ba saripu ele matedi tu si kote tutuvu kenua si Asa.*

¹⁶ Ura sa Baṅara telena si kote gore mae gua pa Manauru, meke velavela vura nia sa ginarunu, meke kote ta avoso sa mamalainina sa nati mateana, meke sa kabona sa buki te Tamasa. Meke sarini pu va hinokaria se Zisu Karisito meke ele mate, si kote turu pule kekenu.

¹⁷ Mudina asa si gita pu korapa toa pa totoso asa, si kote varigara somanae koarini pa lei, pude tutuvia sa Baṅara pa galegalearane. Gua asa, ke kote koa turania gita sa Baṅara ninæ rane ka rane.

¹⁸ Gua asa ke, mi variva manoti koari na zinama hire.

5

Mi Va Namanama nia sa Pinule Mae Tanisa Baṅara

¹ Kasa tasimami, lopu kilu pude kubere atu ni gami koa gamu sari na totoso na rane, pu kote ta evaṅa saripu gua arini.

² Ura ele gilana valeania mia mo gamu, sapu kaqu mae va hodaka guana tie hikohiko pana boni sa rane tanisa Baṅara.*

³ Sipu korapa zama guahe sari na tie, “Bule learane sa popoa, mada koa valeana,” gua. Pa totoso tugo asa si kote raza va hodaki na tinahuara si arini. Kote kamo guana tinasigiti

* **4:15** 1 Kor 15:51-52 * **5:2** Mt 24:43; Lk 12:39; 2 Pit 3:10

koasa barikaleqe molumoluna, meke lopu kaqu boka govete nia rina tie si asa.

⁴ Ba gamu kasa na tasimami, si lopu koa pa hinuporo, ke lopu kote kamo va hodahodaka koa gamu sa rane sana, guana tie hikohiko.

⁵ Gamu doduru si tanisa kalalasa, meke tanisa rane. Lopu tanisa boni, babe na hinuporo si gita.

⁶ Gua asa, ke mada lopu koa kekenoŋo gua rina tie pu puta, ba mada kopu na koa gilae.

⁷ Ura saripu edi puta si hoke puta pana boni, meke saripu napo va viviri, si hoke naponapo pana boni.

⁸ Ba gita sapu tanisa rane, si mada koa gilae. Mada koa va nabu pa rinaŋerane na tataru kekenoŋo gua na tie varipera pu va sagea sa poko raqaraqa. Mada koa va nabu pa rinaŋerane sapu kaqu vagia gita sa tinaharupu, kekenoŋo gua sa tie sapu va hakea sa toropae varipera.*

⁹ Ura lopu vizata gita Tamasa si gita, pude ta raza nia gita sa Nana tinanaziri, ba pude vagia tu gita sa tinaharupu pa korapa Zisu Karisito sa nada Banara.

¹⁰ Ele mate paeni gita Sa, ke be mate babe toa si gita, ba kaqu toa turaŋia gita si Asa.

¹¹ Ke mi variva ninirai na varivari tokae telemia, gua puta tugō sapu korapa tavetia gamu kamahire.

Sari na Vina Tumatumae meke na Zinama Tataru Vina Betobeto

¹² Kasa tasimami, tepa gamu gami si pude mi pamaŋa ni si arini pu tavetavete pa vari korapa

* 5:8 Ais 59:17; Epi 6:13-17

mia, sari na mia koimata pu va tumatumaeni gamu sa tinoa koe Karisito.

¹³ Mi va lavati na tataru ni sari na koimata sina koa gua koasa dia tinavete koa gamu. Mi koa vari bulei pa vari korapa mia.

¹⁴ Tēpa gamu gami si gamu doduru tasimami, pude mi va balau si arini pu koa hoboro pude di tavetavete. Mi va ninirai saripu koa mala, mi toka ni saripu malohoro, mi tataru va nono ni sari doduru tie.

¹⁵ Mi kopu sisigiti nia pude loke tie si hobe nia kinaleana sa kinaleana, ba mi podekia doduru totošo pude mi koa vari tokae pa varikorapa mia, meke koari doduru tie.

¹⁶ Mi koa qetu doduru totošo.

¹⁷ Mi lopu makudo varavara.

¹⁸ Koari doduru tinitoŋa leadi na kaleadi pu ta evaŋa, si mi zama leana ni koe Tamasa. Ura asa tugo sa hiniva te Tamasa koa gamu pa mia tinoa keke koe Zisu Karisito.

¹⁹ Mi lopu kilua sa hiniva tanisa Maqomaqo Hope pa bulomia, gua sapu siliria goi si keke nika.

²⁰ Mi lopu kilui sari na kinorokorotae.

²¹ Mi viliti sari doduru inavoso, mamu tuqe va nabui saripu leadi.

²² Mi taliri va seu koari doduru kinaleadi.

²³ Mani va madi sa Tamasa tana binule sari doduru mia tinoa: sa maqomaqo mia, sa bulomia, meke sari tini mia, pude loke tinazutu mia pana pule mae sa nada Baŋara Zisu Karisito.

²⁴ Asa sapu tioko gamu si kote evaŋi saripu gua sara, sina Asa mo si ta ronuenta.

²⁵ Kasa tasimami, mi varavara tokani gami.

²⁶ Mi vari hapahapai na vari qetuqetui, pana vari tutuvi si gamu na tamatasi koe Karisito.

²⁷ Tozini gamu rau pa korapa ninirañira tanisa Bañara, pude mamu tiroa sa leta hie, koari doduru tamatasi koe Karisito.

²⁸ Mani koa koa gamu sa tataru lopu ta nana kamona tanisa nada Bañara Zisu Karisito.

Buka Hope
The Holy Bible in the Roviana language of the
Solomon Islands
Buk Baibel long langguis Roviana long Solomon
Islands

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Roviana

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023

2a5324ac-61e8-5e5b-b226-f3d15850d7c5